

Ferdinand Leffler

Zelené pokoje

Inspirace
pro zdravou
a zabydlenou
zahradu

Host

Ferdinand Leffler

Zelené pokoje

Ferdinand Leffler

Zelené pokoje

Inspirace pro zdravou a zabydlenou zahradu

Brno 2019

© Ferdinand Leffler, 2019

Cover photo © Zuzana Stiborková

Photos © Zuzana Stiborková, Patrick Lanctot,

Ferdinand Leffler, Mirek Kodeš

Illustrations © Tatiana Repková

© Host – vydavatelství, s. r. o., 2019 (elektronické vydání)

ISBN 978-80-275-0167-0

**„KAŽDÁ MYŠLENKA JE NAPROSTO FASCINUJÍCÍ A ZÁROVEŇ NAPROSTO
ZBYTEČNÁ, DOKUD SE NEROZHODNETE JI USKUTEČNIT.“**

– Richard Bach

Obsah

Úvod 11

Motivace 13

Kontakt s přírodou 17
 Proměnlivost 21
 Wabi-sabi 31
 Kontakt s ohněm a vodou 43
 Zdánlivá nevhoda 47

Příběhy zahrad 55

Méně je více 57
 Zahrada s jezerem 73
 Zahrada s *Hráčem*, zahrada nekonečná 85
 Zahrada minimalistická 93
 Zahrada v krajině 105

Zelené pokoje 117

Předsíň 133
 Chodbička 137
 Venkovní obývací 139
 Vodní pokoj 147
 Koupelna 155
 Ložnice 161
 Ohnivý pokoj 165
 Kuchyň 171

Špaz 175
 Dětský pokoj 181
 Fitness koutek 191
 Gentleman's club 195
 Čítárna 197
 Meditační koutek 203
 Zahradní kancelář 205
 Dílnička 211
 Technická místnost 213
 Galerie 217

Koření 221

Rostliny 225
 Neživé materiály 235
 Osvětlení 245

Jak vytvořit trvalkový záhon 253

Z naší ateliérové kuchyně 267
 Návrhy Jany Pyškové 268
 Návrhy Markéty Mlejnkové 276
 Návrhy Kateřiny Svobodové 284
 Ukázkové trvalkové kombinace 292
 Zalévání 301

Poděkování 307
 Věcný rejstřík 308
 Seznam vyobrazení 310

Milá čtenářko, milý čtenáři,

Po vydání mé první knihy *Žijte ve své zahradě* jsem se za vámi rozjel na veřejné diskuse v rámci různých setkání a autogramiád a byl jsem díky tomu samozřejmě konfrontován s vašimi upřímnými a bezprostředními názory. Tak jsem měl možnost zjistit, co vám kniha dala a co byste rádi našli v té další. Původně jsem byl přesvědčen, že vydávám praktickou knihu o tom, jak si dobře srovnat myšlenky do uceleného konceptu, avšak kniha byla k mému milému překvapení přijata také jako povzbuzující prostředek, abyste do svých zahrad vůbec vkročili, rozhlédli se a poznali, že se jedná o naprosto jedinečné místo k žití.

V knize, kterou právě držíte v ruce, jsem se zaměřil na samotné rozdělení plochy zahrady na pokoje a pokojíčky. Zahradu pojmám jako prostor, který vám při téměř jakékoliv velikosti dokáže nabídnout přirozené a nenásilné členění do proporčně vyvážených pokojů, nabízejících logické rozvržení funkcí a zážitků, které byste do zahrady rádi vpustili – jen možná váháte, jak je tam všechny poskládat.

Snažil jsem se být snad ještě více než kdy dříve praktický a návodný, aby kniha, kterou jsem nazval *Zelené pokoje*, nezůstala zastrčená a časem zaprášená ve vaší knihovně. Rád bych, aby se stala knihou naopak pěkně ošoupanou, brzy i trochu opotřebovanou, možná tu a tam se zapadanými zrny zahradní zeminy mezi stránkami. Přál bych jí, aby to byla kniha, která pro vás bude nejen designovou inspirací, ale i každodenní praktickou zahradní „kuchařkou“.

Vám zase přeji krásné a autentické chvíle strávené v zahradě – ať už v klidu sami se sebou, nebo obklopeni přáteli. Zkrátka přesně tak, jak to každý z vás má rád. Žijte ve své zahradě!

Ferdinand

Motivace

Zahrada má nesporně spoustu skvělých nástrojů, kterými vás dokáže nalákat, abyste otevřeli dveře svých příbytků a vy kročili ven. Nabízí bezpečný a komfortní pobyt pod širým nebem. Nabízí slunce, vítr i déšť. Ve své zahradě se můžete schovat tak, že vás dlouho nikdo nenajde, nebo si do ní pozvat tolik přátel, kolik by se vám jich do domu jen stěží vešlo. Otevřete dveře a nenechte se přemlouvat.

Když vás zahrada láká vstoupit...

Zahrada je na první pohled nepřehlédnutelná. Náznaem vám poodkrývá tajemství ukrytá v různorodých zákoutích. Každé z nich bude mít svou specifickou vůni, funkci i atmosféru.

Co je vlastně na zahradě tak jedinečného, že má schopnost vytáhnout nás ven z pohodlí našich domovů? Nabízí řadu zážitků a prožitků, které nám sebelepší domov poskytnout nedokáže. Zahrada vládne schopnostmi, které nás vybízejí, abychom vyšli ze svých obývacích pokojů a vydali se do prostoru otevřeného obloze.

Snazší to v tomto okamžiku samozřejmě mají lidé, kteří už ze své přirozenosti rádi tráví čas venku, kteří před uzavřenějším prostředím, jež vládne v interiéru, dávají přednost slunci a čerstvému vzduchu.

Jako zahradní architekt si ale rozhodně kladu vyšší ambice: chci do zahrady dostat všechny, celou rodinu.

Jak na to? Zahrada nás musí těšit a pobízet k otevření oken a dveří na terasu, už když jsme doma a jen se díváme z okna.

Možná je to klidem, který z ní vyzařuje, možná nám naopak odkrývá nějaký přitažlivý prvek, který nás rozptýlí a kvůli kterému nám bude stát za to se obléknout a vyrazit ven. Vždy by to mělo být něco jiného, něco, co nám život uvnitř domu či bytu nabídnout nedokáže.

Kontakt s přírodou

Zahrada je především prostor, který vám zprostředkuje kontakt s ryzí přírodou v jejích každodenních proměnách. Při prostém nádechu i nejobyčejnějším dotyku – brouzdající se bosky trávnikem pokrytým ranní rosou. Zahrada nabízí velmi nevšední a jedinečné zážitky, většinu z nich dokonce úplně bez vašeho přičinění, ochotně, zcela zdarma a sama od sebe.

KONTAKT S PROSTOREM

I ta nejmenší zahrada nebo terasa utopená v městské zástavbě nám díky otevřenému nebi dodá pocit v interiéru nepoznané prostornosti.

KONTAKT SE SVĚTLEM

I když máte doma deset střešních oken, zahrada vám poskytuje přirozené světlo, které váš organismus vyhledává a které mu dělá dobře v podstatně větší míře.

KONTAKT SE VZDUCHEM, VĚTREM A CHLADEM

Můžete otevřít okna a nechat do místnosti vplout čerstvý vzduch, ale ani to není nic proti tomu, když se zhluboka celým tělem nadechnete obklopeni svou zahradou. Nebo když na zahradě ucítíte vzduch vonící ránem, jarem nebo deštěm.

KONTAKT SE ZEMÍ

Když se řekne zahrada, mnohým se jako první vybaví vůně oblíbených květin. Ale jak voní půda po ránu nebo po dešti? Tenhle neskutečný zážitek vám pobyt v domě nikdy neposkytne.

↑ Dopřejte si přímý kontakt se zahradou. Paprsky ranního slunce si necháme líbit všichni, ale podle mě je někdy docela příjemné i trochu zmoknout.

KONTAKT S OBLOHOU

Barvy nebe rádi obdivujeme, když máme pohodu, třeba když relaxujeme o víkendu nebo na dovolené, ale uvědomujete si, že totéž dynamické a krásné nebe máte na své zahradě každý den? Možná kolem sebe zrovna nemáte domy, na které je radost pohledět, ale nebe je vždycky okouzující a nikdy se neopakuje. Podle mě je to nejsilnější element, který nám pobyt na zahradě nabízí. Nikdy nekončící podívaná.

KONTAKT SE ŽIVOTEM A ZVÍŘATY

Zahrada je přirozeným útočištěm pro mnoho živočichů, obzvlášť je-li nedbale rozcuchaná. Můžete v ní vidat motýly, brouky, občas ještěrku nebo ježka. Se zvířaty se tak v zahradě setkáváte v jejich domácím prostředí. Zahrada je navíc často také místem, kde si můžete pořádně a vášnivě pohrát i se svými psími kamarády.

KONTAKT SE STÍNEM

Obzvlášť v letním období nás v příbytcích často sužuje vedro. Naši potřebu jít se ochladit do stínu bezkonkurenčně nejlépe uspokojí přelétavý stín stromu v zahradě. A co teprve, když si v pěknou letní noc na zahradě ustelete a utečete tak přehřátému domu?

Rozhodnete-li se následovat principy zdravé zahrady s minimálním používáním chemie a podporou přírodních procesů, příroda na sebe zpravidla nenechá dlouho čekat.

Stojí za to se zahradu nesnažit zakonzervovat,

tedy nevnášet do ní takové materiály, které nás nutí, abychom je úzkostlivě opečovávali se snahou zachovat je neměnné.

Proměnlivost

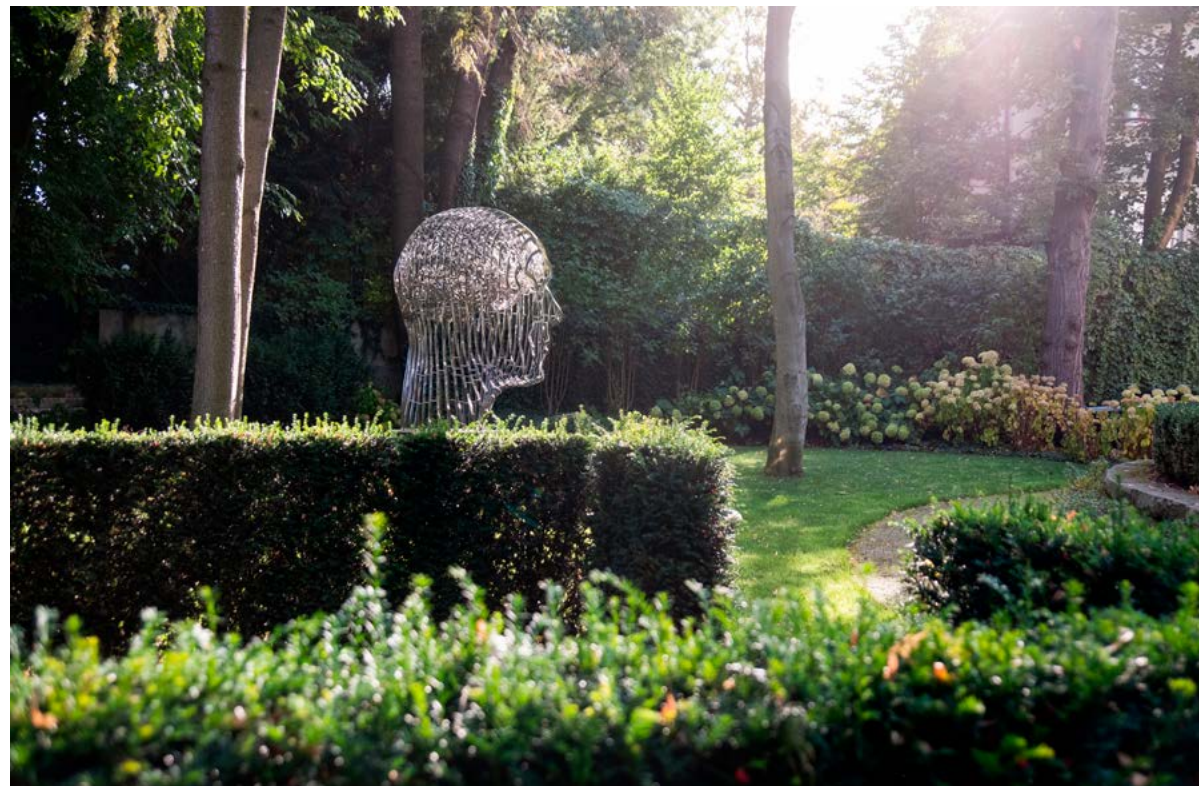
Snad největší motivací, která vás do zahrady láká a která se v ní bez našeho přičinění odehrává, je proměnlivost. Tedy nekonečný zrod, vývoj i zánik rostlin a stárnutí neživých materiálů. Vnímejte ho za okny svého domu a prožívejte přímo na zahradě. Užívejte si tohle nonstop divadlo. Všimněte si změn, pěstujte je, podporujte... a ať vás ani nenapadne před nimi utíkat.

Možná to zní bláznivě, ale setkal jsem se s mnoha zahradami, v nichž se jejich majitelé pokoušeli právě tuto výhodu všech výhod potlačit. Sázeli statické stálezelené keře, podsypávali je silnou vrstvou kůry a trvalkovým záhonům se raději vyhýbali. Co kdyby rozkvetlá rostlina chtěla nedejbože odkvést a svůj zvadlý květ odhodit? Co pak s ní? Co kdyby chtěl listnatý strom opadat? V takových zahradách jsem často našel plastové napodobeniny přírodních materiálů, jako je dřevo, cihla nebo keramika. Přírodní materiály totiž taky mají sklon se v čase měnit. Dřevo šedne, keramika poroste mechem, ocel rezaví. Je smutným paradoxem, že se tyto zahrady, respektive jejich majitelé, otáčejí zády k tomu nejcennějšímu, co jim parcela za okny jejich domu dokáže nabídnout.

Schválně, dokáže vám takovou podívanou nabídnout interiér vašeho bytu nebo kanceláře? Zahrada se mění nejen během roku, ale i v průběhu celého dne. Za celý váš život nenastanou jediné dva dny, kdy by vaše zahrada byla úplně stejná. Probouzí se a usíná. Hřeje i studí. Roste a zaniká.

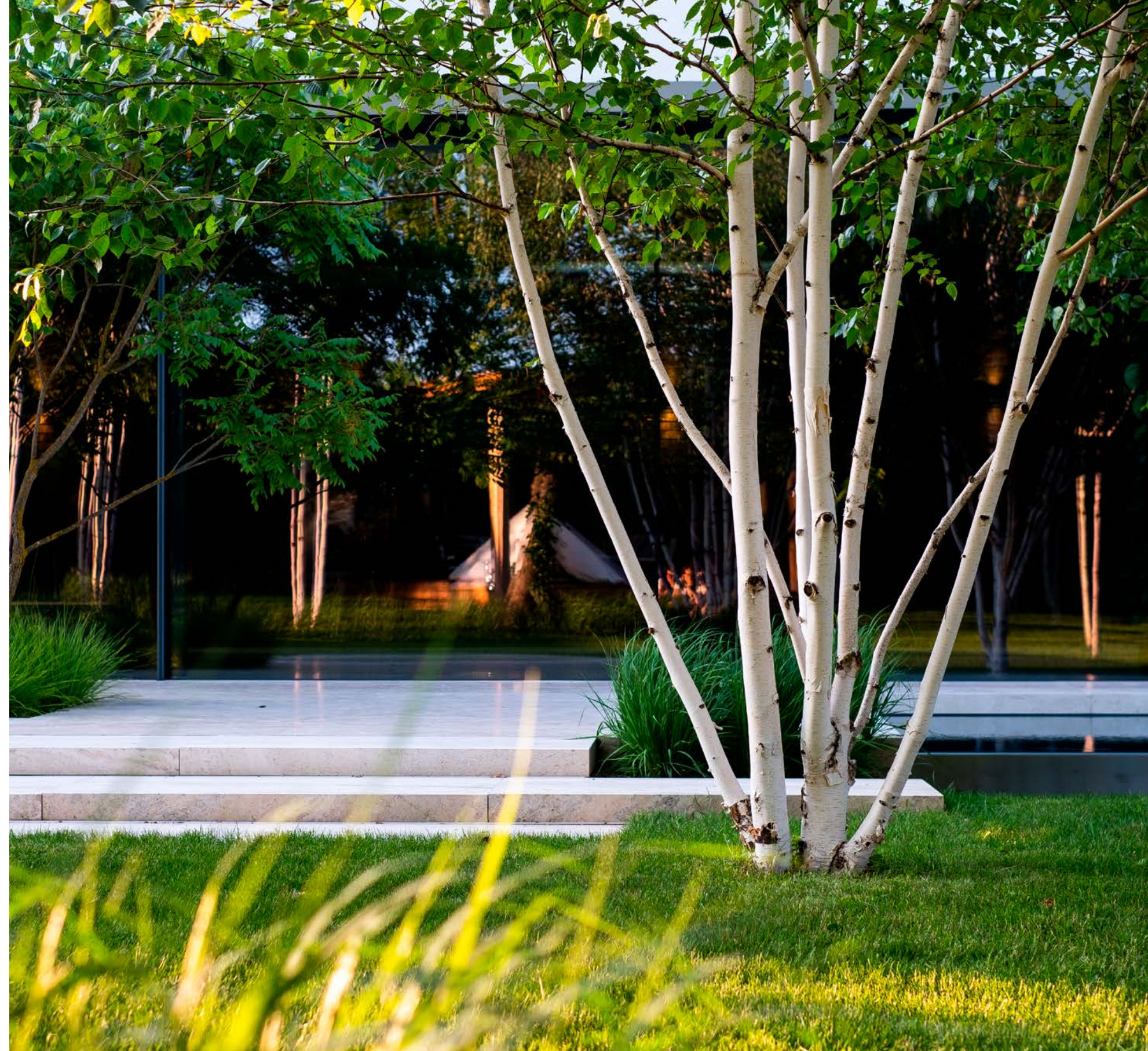
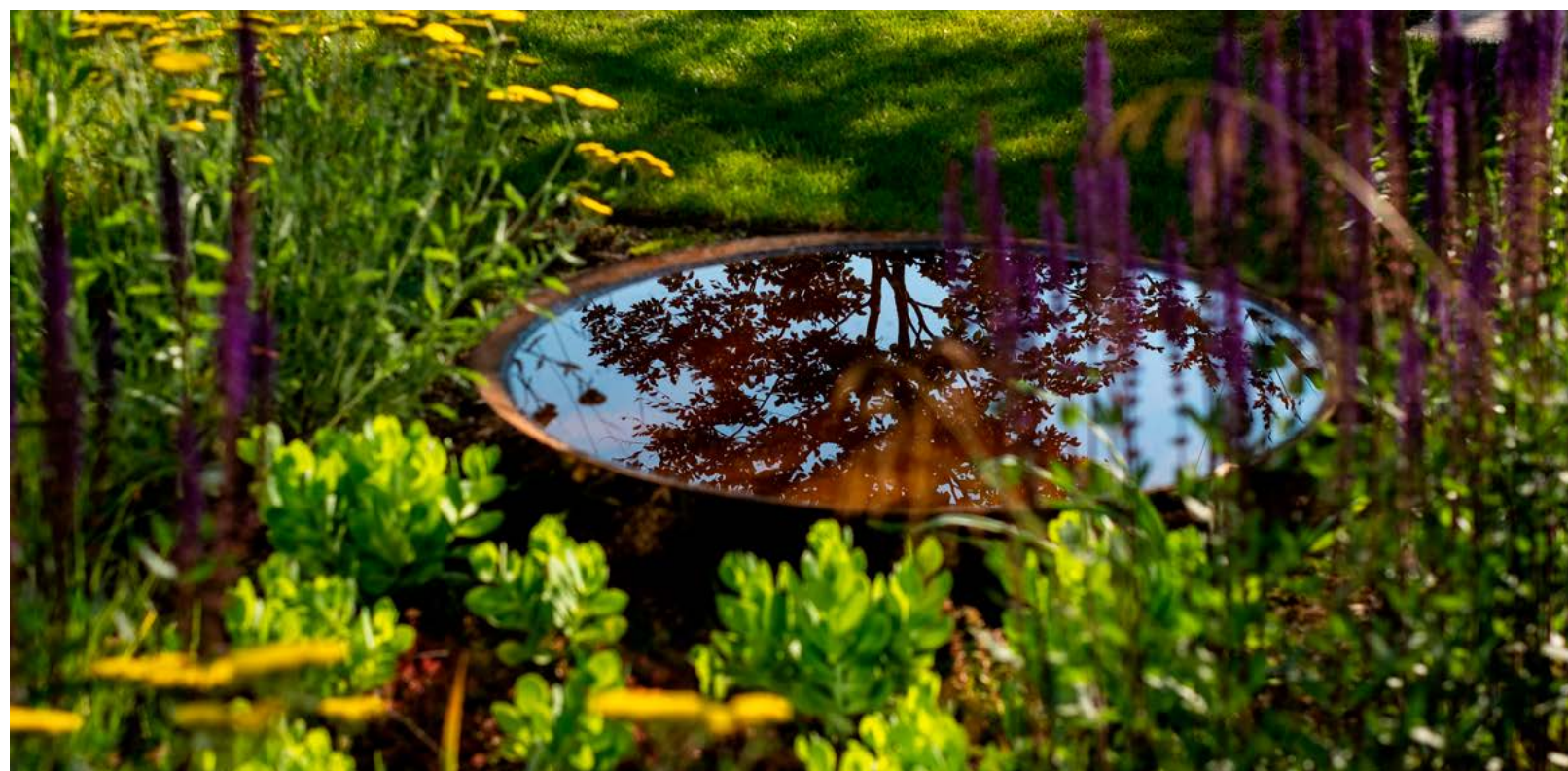
Stojí za to nesnažit se zahradu zakonzervovat, tedy nenatírat nábytek nepřírodním pigmentem, aby nezešedl, a nevnášet do ní sterilní materiály, často tvarované do podob těch odmítaných přírodních. Nikdy jsem nepochopil, proč lidé sami sobě připravují podobné „rekvizity“. Snad doufají, že zapomenou na to, že nejsou skutečné?

Pojďme se společně projít zahradou a s radostí si uvědomit, jak se nám během dne či ročního období proměňuje.

← SLUNCE

Každý den naši zahradu proměňuje, přináší do ní světlo i stín. Svými paprsky zdůrazňuje, čeho si máme všimnout. Dlouhé ranní stíny vystřídá během dne vysoké slunce, které se později změní v měkké podvečerní světlo, prostor se prohloubí a všechno ostré se zjemní. Se světlem přichází pocit tepla, s osvěžujícím stínem zase představa útulna.

→ **POČASÍ**

Kdo říká, že je venku hezky
jen tehdy, když svítí slunce?
Já osobně miluju zahradu
v dešti, a snad ještě víc,
když je krátce po dešti.
Neméně vás bude bavit
i dobře založená zahrada,
když zapadá sněhem.

→ **SEZONNOST**

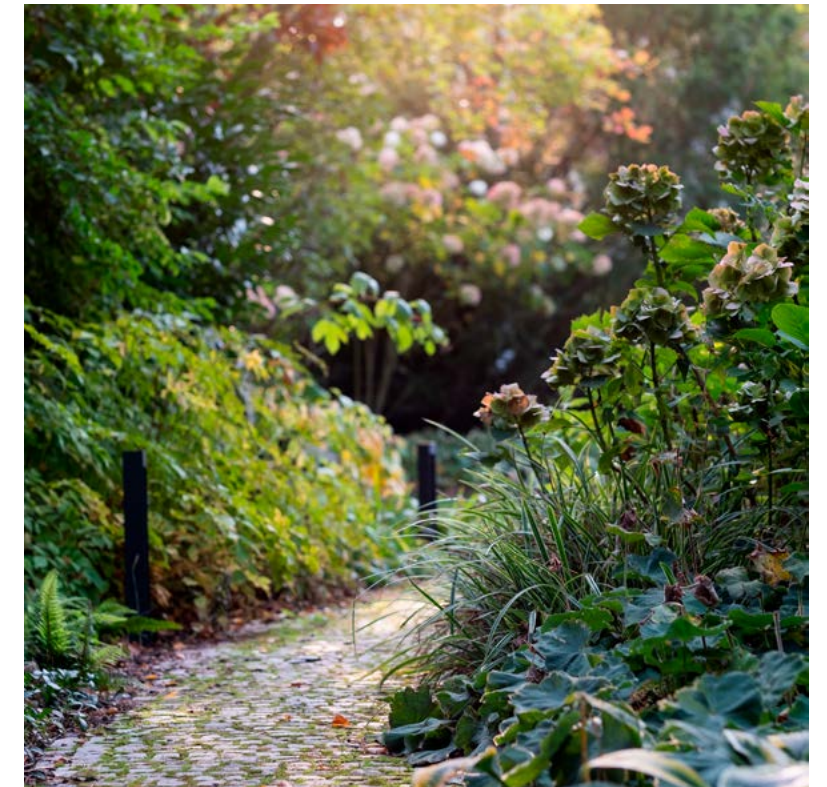
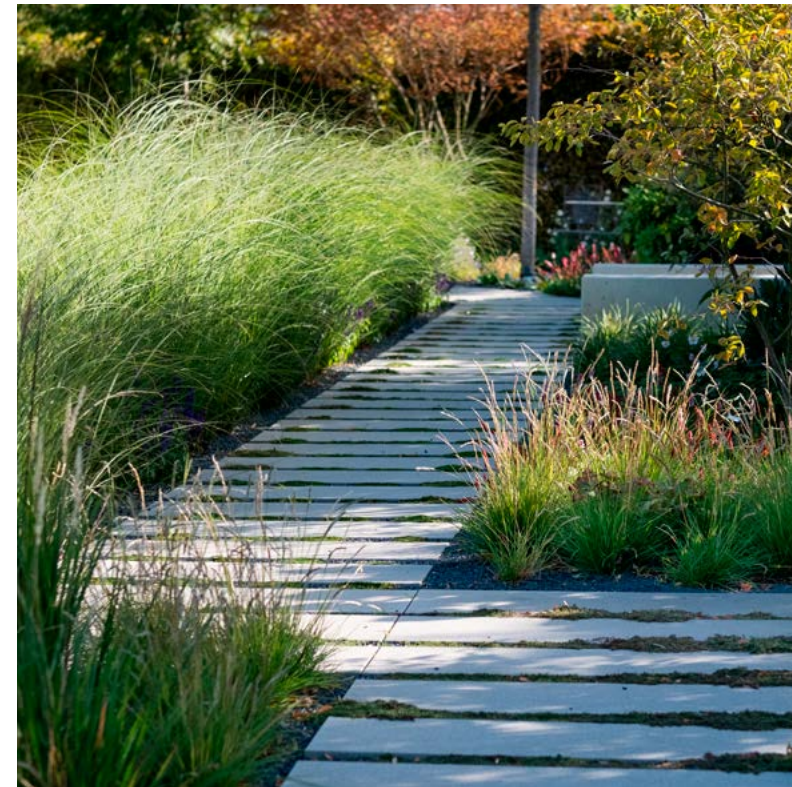
Rostliny jsou jako jednotlivé nástroje v orchestru. Podle svého vegetačního období si v zahradě předávají „štafetu“ – pokaždé pak zahradou „zazní“ jiná melodie. Využijte toho a nebojte se sázet do zahrady rostliny, které tuto dynamiku v průběhu roku zvýrazní. Rozumně minimalizujte množství statických jehličnatých a stálezelených rostlin.

Inspirace a návody najdete v kapitole *Rostliny*.

← **BARVA ZELENÉ**

Dopřejte si v zahradě všechny odstíny nezákladnější barvy přírody. Od svěží jarní až po podzimní tmavou zeleň. Lesk i mat.

← DENNÍ DOBA

V zahradě mám moc rád rána a večery. Ráno se zahrada plná síly probouzí, večer se zase líně zklidňuje. Dopoledne má všechno živé napilno.

Ve všední den se ale mnozí z nás dostanou do zahrady až po příchodu z práce. Pokud je to i váš případ, naplánujte si takové aktivity, které vás večer do zahrady vytáhnou a zabaví; nechte se nalákat pohledem do vkusně nasvícené zahrady nebo zážitek večerní zahrady podpořte výběrem rostlin, které se rozvíjejí navečer.